

Spordileht tõi olümpiavõitjad Tapale

Tapa linnas on koolimaja nii eesti kui vene keelt rääkivatele õpilastele. Eesti Spordileht külastas mõlemat kooli. 1972. aasta Müncheni olümpiavõitja Jüri Tarmak ja Aleksander Tammert seenior propageerisid sporti Tapa vene gümnaasiumis.

Üheks koolitunniks oli suur osa vene gümnaasiumi ligi 400 õpilast kooli aulasse palutud. Direktor Henry Kallaste avasõna järel astusid lavale auväärt külalised.

Soojenduseks esitas noortele paar küsimust lehe tegevtoimetaja Valeri Maksimov. Esimene küsimus: mis alal võitis Jüri Tarmak olümpiakulla? Saal elavnes märgatavalt, pakuti kõikvõimalikke spordialasid. Keegi hõikas saali nurgast "kettahelde", mispeale Tarmak püsti tõusis ja imestas: "Kas ma tõesti näen sedamoodi välja?"

Läks aega mis läks, kuid ühel hetkel ütles üks jäts esireast võltsõna "kõrgushüpe" ja esimene auhind, Ateena olümpiamängude tuliuse märk, leidis uue omaniku. Elavust tekitanud küsimusi-vastuseid kogunes veelgi.

Seejärel asus olümpiakangelane Tarmak meenutama õrna teed spordi juurde. Paljud ei uskunud, kui ta väitis, et oli oma esimesel võistlusel üks viimastest.

Samuti pani noori mõtlema

Tarmaku öeldu: "14-aastasena ületasin vaid 1.35." Nii mõnigi ehk tabas end mõttelt, et näe imet, olümpiavõitja on ka lihast ja luust inime.

Kuid ega vähem imestatud, kui Tarmak rääkis koostumest, mida ta enne kullahüppe sooritamist läbi tegi. Päevas 200 treeninghüpet enam kui kahe meetri kõrgusel paikneva latiga ja 400 kilogrammi sirgetele jalgadele saamine on vähestele jõukohane.

Kinnitust sai tõsiasi, et olümpia nimel tuleb püsivalt ja palju vaeva näha. Saalis rändas kaua ringi Müncheni mängude kuldmedal.

Sõna sai Tammert seenior, omaaegne Euroopa juunioride meister kuulitõukes. Kuna tundud spordimees on sama kooli vilistlane, kuulas saali kogunenud publik teda üha kasvava õhinaga. Tammerti ehe ja mittestandardne väljendusviis tagas publikuga suurepärase kontakti.

Tammert seenior peatus veidi oma poja olümpiaettevalmistusel ja rääkis tippkettahelita eluolust. Sedagi tegi ta läbi huumoriprisma. Lõbus jutlus läbi, anti publikule aega küsimuste esitamiseks. Needki vastatud, kogunes Tarmaku ja Tammerti ümber autogrammitütide piiramisrõngas.

Lõpetuseks paluti spordisangarid

Kõrgushüppaja Jüri Tarmak (vasakul), Spordilehe peatoimetaja Tiit Lääne ja trekkisõitja Erika Salumäe astusid Tapaga tutvumist linnavalitsuse kõrval asuvasst parklast.

Foto Heiki Vuntus

ühispildile. Loodetavasti aitas Eesti Spordilehe päev spordile võita ande, kellest ehk kunagi kuuleme.

Loodetavasti leiame Tapalt varsti ka mõne vahva rattanoore, sest samal ajal kui Tarmak ja Tammert olid vene gümnaasiumis, rääkis eesti noortele oma tegemist

kahekordne olümpiavõitja Erika Salumäe. Kuigi Erika vastas küsimustele lühidalt, jäi ikkagi ettenähtud ajast puudu. Küsiti nii Salumäe karjääri, praeguste tegemiste, lapsepõlve kui isikliku elu kohta. Ja halb polnud ka noorte ettevalmistus. Esimest eestlastest

taliolümpiamängude kuldmedalisti osati paugupealt nimetada. Samuti ei tekitanud raskusi küsimus, mitu olümpiavõitu on kodumaale toodud taasiseseisvunud Eestis.

Margus Sööt, Kristi Vahemaa
ESL nr 15 (21.04.04)

Edgar Rodit[en]ko – edukaim noor aastategija 2003

Jätkame Tapa linna aastategijate 2003 tutvustamist. Edukaima noore aastategija tiitli sai Edgar Rodit[en]ko.

1. Missugune oli Sinu lapsepõlv, millised olid huvid, Sinu lootused ja milliseks kujunes tegelikkus?

Sündisin 9. juulil 1987. aastal Tapal. Kasvasin suures peres, mul on kaks venda ja kaks õde. Ema töötab Tapa gümnaasiumis õpetajana, isa on vedurijuht. Raudteega ja Tapa linnaga on meie perekond seotud olnud aastaid, sest ka minu vanaema ja vanaisa töötasid veduridepoos, vanaisa Otto Haavistu oli palju aastaid Tapa veduridepoo ülem.

Olen õnnelik, et minust 8 ja 13 aastast vanemad vennad mind oma tegemistele ja käikudele alati kaasa võtsid. Tänu vanemale vennale Rolandile olen saanud tegeleda nii paljude huvialadega. Tema, samuti vanem õde Kaida on leidnud minu jaoks alati aega, et mind autoga Eestimaa erinevatesse paikadesse proovidesse ja esinemistele sõidutada. Samuti on nad mind sageli rahaliselt toetanud. Meie peres on kõik lapsed tegelema muusikaga.

Vend Artjom lõpetas Tapal samuti klarneti eriala. Tema eeskujul ma vist klarnetimängu õppima hakkasingi. Nii minu kui venna erialaõpetaja oli Tapal Jüri Tüli, kes on oma ala armastav suurepärase muusik, erakordne õpetaja ja fantastiline inimene. Tunde ei teinud ta kaks korda nädalas kellast kellani, vaid kutsus meid mängima nii õhtuti kui laupäeviti-pühapäeviti. Arvan, et tänu temale kujunes mul välja põhimõte, et mitte tühestki tunnist, proovist ei tohi puududa, vaid tuleb igal juhul kohale minna, ka palaviku või kipsis jalagagi. Tapa muusikakooli klarneti erialal lõpetasin 2002. aastal.

Peale põhikooli lõpetamist 2003. aastal asusin õppima Tallinna G. Otsa nim muusikakooli klarneti erialal. Õpetajaks sai üks Eesti parimast klarnetimängijatest Vahur Vurm. Õpin ka alates 2002. aastast koorijuhimist Hirvo Surva juures. Mul on üldse tohutult vedanud, et olen kokku sattunud tõeliselt HEADSE pedagoogidega.

Laulmisega tegin algust juba algklassides, võtsin osa algklasside näiteringi tööst õp Elle Kivisoo juhendamisel. Alates 5. klassist kuni põhikooli lõpetamiseni tant-

Edgar Rodit[en]ko valiti aastategijaks, kes andeka noorena esindas noorte laulu- ja tantsupeol mitmeid Tapa linna ja Lääne-Viru maakonna kollektiive ning on saavutanud auhinnalisi kohti erinevatel konkurssidel.

Foto Peeter Kald

sisin Sirje Selli juhendamisel rahvatantsurühmas. Võtsin osa Tapa linna laste lauluvõistlustest ja etlemiskonkurssidest nii linnas kui ka maakonnas. Osalesin Juhani Kunderi Seltsi korraldatavatel ju-

tuvõistlustel, kus minu jutud said ka äramärkimise osaliseks.

Kooliajal mängisin Jüri Tüli puhkpilliorkestris, algul nn väikes- te orkestris ja suuremaks saades järg lk 4

Kommentaari

Jüri Tüli, Tapa muusikakooli õpetaja: "Olen Edgarit õpetanud palju aastaid. Tal on loomulik muusikaalustus ja keskmisest suurem emotsionaalsus. Tal on tugev tahe, mis on eelduseks solistiks saamiseks. Me oleme temaga ka eriarvamustel olnud – minu soovid ja tema tahmisid pole alati kokku langenud. Edgarile on kindlasti suureks abiks pere toetus. Tähtsat osa tema kujunemisel on kahtlemata mänginud vanema venna eeskujul. Tean, et praegu läheb Edgaril hästi. Kutseliseks muusikuks saamine võtab palju aega ja nõuab pühendumist. Tema hea suhtlemisoskus ja lai silmaring on eelduseks ka juhiks või organisatoriks saamiseks. Kui meie orkestril on abijõudu vaja läinud, siis on ta ikka võimalust mõõda kaasa löönud."

Lauluvõistlus 2004

Möödunud pühapäeval toimus kultuurikoja saalis taas laste ja noorte lauluvõistlus. Kuulama ja vaatama oli kogunenud saalitäis huvilisi.

Lauluvõistlust juhtisid Hea Hunt ja Nihv-Nihv. Rõõmsates kostüümides hunt ja pörsas näeratasid mitme tunni vältel nii

lauljaid kui ka publikut. "Uudishimulikud juhid" intervjuerisid vanemaid laululapsi ning nii sai publik teada, mis on võistleja lemmiklill, -loom või kes on laulja parim sõber.

Pingevabas õhkkonnas pakkudiva lauljad kohaletulnuile meeldiva kontsertprogrammi. Tänan

leheveergudel veel kord kõiki esinejaid ja nende juhendajaid ilusa päeva eest! Iga vanusegrupi kolmele parimale toimub suvel auhinnareis Pärnu veeparki. Soovin kõigile seal head lustimispäeva ning puhahe hästi!

Tea Välk, lasteaia
Pispõnn juhataja

Tapalaste ja noorte lauluvõistluse 2004 tulemused

3-4-a

I Marianne Tali, "Tibuke" (juh Maie Kents); **II Toomas Risthein**, "Kasvab suureks mehikene" (M. Kents).

5-6-a

I Annabel Piksar, "Kellel neli kaudist kleit" (M. Kents); **II Evelin Trusova**, "Lill emadepäevaks" (M. Kents); **III Melanie Mardim**, "Kleidike" (M. Kents), **4. Indra Stepanova**, "Kingitused" (Jelena Kõre).

7-8-a

I Mai-Liis Volmar, "Maasikamusiika" (Svetlana Mjalitsina), **II Keili Viks**, "Krokodill Gena lauluke" (Kai Kivi); **III Luise Risthein**, "Et oleks rahu" (Erika Tamm); **4. Anett Lanno**, "Pärdiku mure" (Juta Roditšenko); **5. Marite Blankin**, "Päikesel on päevakuub" (K. Kivi); **6. Andri Nael**, "Esimene klassi õpilane" (K. Kivi); **7. Tiit Saame**, "Telelaps" (J. Roditšenko).

9-a

I Sven Uue, "Kantrimees" (S. Mjalitsina); **II Kerli Uue**, "Ees-

timaa leib" (J. Roditšenko); **III Maarja Kivisild**, "Puukingantants" (J. Roditšenko); **4. Helen Marts**, "Kas sa tead mis moodi" (K. Kivi); **5. Ade Pihl**, "Emadepäeval" (E. Tamm).

10-12-a

I Alina Roditšenko, "Minu lemmikud" (J. Roditšenko); **II Elari Piksar**, "Santa Lucia" (Evelyn Piksar); **III Katrin Morgenson**, "Värvilised unistused" (J. Roditšenko); **4. Rasmus Paulus**, "Kikilips" (K. Kivi); **5. Grete Lanno**, "Väike merimeitsi" (Kadi Moon); **6. Denis Znobištšev**, "Valge valss" (J. Roditšenko).

13-15-a

I Margus Kaljuvee, "Eestimaa sügis" (J. Roditšenko); **II Aneta Trujtseva**, "All my love" (Kaido Trujtseva); **III Siret Tuula**, "How Do I Live" (Sirje Tuula); **4. Kaisa Kaljura**, "Väga väikese hülgelaul" (E. Piksar); **5. Anett Rumberg**, "Hällilaul" (J. Roditšenko); **6. Anne-Liis Kaerma**, "Hällilaul" (S. Mjalitsina).

16-18-a

I Kristiina Timošina, "Loodan" (Helve Lees); **II Simar Tuula**, "Vaiki, kui võid" (Mati Tuula); **III Darja Kõre**, "Dreamer" (Jelena Kõre); **4. Katri Kaerma**, "The greatest love" (K. Kivi).

Ansambliid 3-8-a

I Melanie Mardim, Annabel Piksar, "Konnade koorilaul" (M. Kents); **II 2.b kl ansambel**, "Krokodill" (E. Tamm); **III Kätlin Palmsalu, Luise Risthein**, "Pöial-Liisi kurb lauluke" (J. Roditšenko); **4. 2.c kl ansambel**, "Pesunõõritants" (K. Kivi); **5. Nastja & Ksenja**, "Kokkade laul" (J. Kõre); **6. 1. kl ansambel**, "Esimene õpetaja" (K. Kivi).

Ansambliid 9-18-a

I Viljar & Simar, "Rahu"; **II Elari Piksar, Kaisa Kaljura**, "Kalamehe mõrja" (E. Piksar); **III 3. kl ansambel**, "Lapse laul" (K. Kivi); **4. 4. kl ansambel**, "Lauluga" (K. Kivi); **5. ansambel Kellukesed**, "Kellad" (J. Kõre).

Mälestuskilde ja uitmõtteid

Hea õpetaja (järg)

Minu vene keele õpetaja Tapal keskkoolis oli Veera Verhoustinski (hiljem Tamm).

Ta oli poola päritolu, vene usku, lõpetanud Õpetajate Seminari, keerulise elukäiguga ja elas tollal äärmiselt kitsastes tingimustes. Aga ega õpilased seda siis teadnud! Nendele oli ta kurva ja süinge olekuga õpetaja, kes pidi nii mõnelegi vastumeelse vene keele selgeks tegema. Õpetamine läks aga üle kivide ja kändude, sest metoodika oli kehv ning primitiivne. Õpetaja ise oli aga kehvast tulemust stressis ja kasutas sageli vulgäärsed ja solvavaid ütli, eriti tütarlaste kohta. See tekitas pingeid!

1948. aasta sügisel alustas 11. klassis õppetööd kaks klassi-komplekti: A – segaklass, B – tütarlasteklass. Koolis toimus sel ajal uude organina ka õpilaskomitee, mille esimehena võis osa võtta õppenõukogu koosolekust. Ainult ei kutsutud!

Klasse ja õpilaskomiteed informeerimata ja selgitusi andmata viidi mingil põhjusel õppeaasta alguses neli tüdrukut A klassi B klassi. Tekkis üleüldine pahameel. Ja kuna B klassi juhataja oli Veera Verhoustinski, siis valati see tema peale välja. Peale selle kuulutati välja "streik", s.o lõpuksid ei võtnud osa ühestki tunnivalimisest üritusest. Ringide töö jäigi seisma mitmeks nädalaks, kuna olulise tuumiku kõigist ringidest moodustasid 11. klasside õpilased. Valmis oli ka "kaebekiri" haridusministeeriumile,

mille eelnevalt adresseerisime siiski õppenõukogule.

Olukorra lahendamiseks aga temale omasel humoorikal viisil direktor Nikolai Oder. Mäletan, kui istusin koos Leo Sildamiga direktori kabinetis ja analüüsisime seda kirja. Ta ütles lõpuks: "Ja mis te sellest saate? Tuleb siia mingi ministereiumiametnik, vestleb, keegi saab noomituse – ja kõik jätkub vana viisi või isegi hullemini." Võtsime kirja tagasi, leppisime olukorraga, kuid kõik vana viisi siiski ei jäänud. Igaüks oli midagi õppinud, natukene muutunud, ühte-teist andestanud. Veera Verhoustinskist kujunes nappi poole aasta jooksul üks sõbralik õpetaja, keda ka hiljem alati meeles peeti, kokkutulekutele kutsuti ja pensionipõlves suviti väiksemas grupis tema kodumaja Veski tänaval külastati.

Muutuvad olukorrad, muutuvad inimesed, muutub ka suhtumine ja arusaam! Kahjuks aga mitte alati positiivses suunas. Leo Sildam oli aktiivne, korralik ja keskpärase koolipoiss. Ta õpetas TPI-s rahanduse ja krediidi eriala ja sai tööle rahandusministeeriumisse. Suurlinn mõjus ta käes käigule aga negatiivselt. Karskusest sai viinalembeline elumees, mis tõi kaasa õnnetusurma juba 32. eluaastal.

On päevselge, et korralageduse ja erimeelsuste keskel õpetada ei saa. Distipliini tagamiseks on kasutatud igasuguseid võtteid, mis aga 21. sajandil ei tarvitse enam toimida ega ka sobida. Veera Verhoustinski kasutas selleks alul valimatut ja ähvardavat sõ-

navara, mis ka mingil moel mõjus. Mulle meenub siinjuures kolleeg TPI-st – dots Emma Jõgi, kellega kaitsesin umbes ühel ajal kandidaadiväitekirja, ehkki erinevatel aladel. Õppejõu, kateedrijuhataja ja ka inimesena näitas ta oma suhtumist ja selle muutumist, oma semuks olemist sõnadega "Sina" ja "Teie". Olles küll temaga sina peal, hakkas ta äkki teie-ta, kui miski oli talle vastukarva. Auditooriumis toimus kõik loomulikult vastupidi! Aitas ka!

Mina ise oma 36-aastase õppejõustaja juures eriliste distipliiniprobleemidega auditooriumis kokku ei puutunud. Oli olukordi, kus tuli korra ettekanne peatada, pöörata täie näoga auditooriumi poole, rahulikult veidi oodata ja sumin vaibus.

PS Olen täiesti nõus Mati Hindiga, et see, mis praegu toimub haridus- ja teadussüsteemis Eestis, meenub absurditeatrit ("Postimees", 26. märts 2004). Eriti keeruline "delikaatsete isikuandmete" ümber, mis ei võimalda õpilast isegi avalikult hinnata, kiita ja laita. Igale inimesele tahetakse võtkood külge kleepida nagu kaubale. Aga samuti teletitud ja miljoneid maksivad "rahvusvahelised atesteerimised" (ja seda mitte ainult haridus- ja teadussüsteemis), mis on üldse küsitava väärtusega ning minu meelest alandavad ühele vabalereigi.

Või pole me enam vabad?! Nähtamatu käsi teeb ettekirjutusi, mis ei kuulu vastuvaidlemisele.

Järgneb
Lembit Joorits

Kevade tulekuga koos hakkasid tegutsema ka vandaalid.

Fotod Alar Tereas

Lugupeetud tapalane!

Kui eelmises "Sõnumete" numbris kutsuti üles puulehtede ja okrasibu äravedamiseks end registreerima linnavalitsuses, et te ikka oma KODU ümbruse korda teeksite, siis avalik löhkumine ja laamendamine linnas ja linna lähimbruses on ilma eelneva reklaamita juba alanud.

"Kiirreageerijad" on kõrvalda-nud Rutka mägede alguses asuva silla käsi puud, reoveepuhasti lähisteel matkarajal üle oja kulgeva purde laud ja selle kõrval asunud Lääne-Virumaa piiri tähistava sil-di ning jalahoopidega on purusta-

tud Männikumäe suusaradade piir-deiaid jne, jne. Loodame, et lehte mahuvad ka mõned fotod sünd-muskohtadelt.

Tuletame teile meelde, et enne lõhkumistalgetele minekut palume end registreerida politsei lühi-numbri 110. Juba toime pandud vägitegudest palume teatada samal telefonil. Hävitage kõik see, mis on avalikesse kohtadesse TEIE enda healooksu rajatud! Aastategi-ja kategoorias "AVATUD VÄÄR-TEOTOIMIK" ootab nominente.

Männikumäel toimetajate nimel
Alar Tereas

Arendustöötajad kohtusid Tapal

Juba teist aastat kohtuvad regu-larselt Lääne-Virumaa omavalit-suste ning maavalitsuse arendus-töötajad.

Kokku saadakse igal kuul ja erinevates omavalitsustes. Arendustöötajate kokkusaamine toimu-b "Arendustöötajate Koja" nime all ja on kokku kutsutud ühiste arendusplaanide teostami-seks ja maakonna ühtlase arengu tagamiseks. Koostöö on eriti olu-lise seoses Euroopa Liidu arengu-toetuste mõistliku kasutamise-ga.

24. aprillil oli võorstajaks Tapa

linn. Abilinnapea Mati Mitt tutvus-tas linna ning arendusõunik Va-hur Leemets andis ülevaate linna arenguplaanidest. Paljudele koos-olnutele oli Tapaga seondud meel-divas üllatuses.

Kohtumise põhitsemaks oli Euroopa Liidu struktuurifondide kasutamine ning vajalikud eeltoi-mingud ning maakondliku ühisnä-gemuse kujundamine. Ühiselt pla-neeritud rahakasutamine võimal-dab säästa vahendeid ja saavutada paremaid tulemusi.

Vahur Leemets

AS-i Tapa Vesi juhataja Meelis Kaseväli (vaskult esimene) ja linnaametnik Jaan Viktor (paremalt teine) tutvumas kingitud ölieraldajaga. Foto Heiki Vuntus

Taani riik toetas Tapat

Eelmise nädala keskel koolitasid Taani vee- ja majanduse spetsialistid AS-i Tapa Vesi töötajaid.

Taani-Eesti ühisprojekti viimane tegevus oli Tapa uue veehaarde seirekaevudest avastatud puhta petrooli välja pumpamine. Selleks kinkis Taani riik meile 4 500 eurot maksva spetsiaalse ölieraldamise süsteemi, mille käsitsemist praktilise tegevuse käigus kahel päeval tutvustati.

Kontrolli alustati puurkaevust, mis asub linna veehaarde sanitaarkaitsetsoonis aadressil Rakvere tee 1. Testpumpamist tehti ka lennupljal, kus ilmes näidki suurim reostustase. Pumpamise tulemusel selgus,

et ölireostus on endiselt olemas linna mitmes piirkonnas.

Järgnevalt määrab Lääne-Viru keskkonnteinistus seire sageduse – mis ajavahemikus ja mitu korda tuleb puuraukudes petrooli taset kontrollida. Seda on vaja teha selleks, et jälgida öliireostuse seis ja muutumist linna ja veehaarde territooriumil. Uue seadmega hakkavad tööle Tapa Vee spetsialistid. Tapa linnavalitsuse säästva arengu osakonna juhataja Jaan Viktori sõnul peaks see olema riigi ülesanne, aga kuna riigil pole raha, siis tuleb probleem lahendada kohalikul omavalitsusel.

Heiki Vuntus

Laste hoolekandest

Tapa linnavalitsuse korraldusega nr 120 23.03.2004 kinnitati laste hoolekandekomisjoni moodustamine ja põhimäärus.

Komisjoni koosseis on esimeheks valitud Jaanika Kirs – lastekaitse spetsialist, aseesimeheks Urmas Piksar – konstaabel, sekretäriks Anne Turner-Boiko – TG sotsiaalpedagoog, liikmed: Katre Jürgenson – Tapa VG pedagoog, Tea Väik – lasteaia "Pisipõnn" juhataja, Ave Papp – Tapa lastekaitseühingu tegevjuht, Katrin Kallas – peaarst.

Laste hoolekande komisjon on linnavalitsuse juurde nõuandva organina lastega seotud küsimuste lahendamiseks moodustatud komisjon. Komisjonile võib lahendamist vajavatest küsimustest teatada iga kodanik. Siinkohal olgu ära toodud mõningad komisjoni tööülesanded:

- ettepanekute ja soovitusete esitamine lastega tegelevatele institutsioonidele abi osutamiseks tervishoiu, hariduse, töö, puhkuse, huvitegevuse ja hoolekande küsimustes;

- ettepanekute tegemine lapse eraldamisest perekonnast, eestkoste andmisel, järelehoolduse korraldamisel, rehabilitatsioonil;
- lapsi kasvatavate isikute vaidluste läbivaatamine;
- abi osutamine koolikohustuse eirajate probleemide lahendamisel

Komisjonil on ka õigus kaasata töösse eksperte ja spetsialiste väljastpoolt komisjoni, teha järelepärimisi, moodustada allkomisjonid üksikküsimuste uurimiseks.

Komisjoni koosseis on toimuvad vastavalt vajadusele, kuid mitte harvem kui kord kuus. Hoolekande komisjoni töö põhimõtteks on erapooletus ja konfidentsiaalsus ning lastega perekondade ja lapsi kasvatavate isikute huvide lähtumine. Pöördumised ja küsimused lahendatakse hiljemalt kuu aja jooksul. Käsitlus lõpetatakse probleemide võimalikest parima lahenduse leidmisel. Järgmine koosolek toimub 12. mail.

Laste hoolekande komisjoni sekretär
Anne Turner-Boiko

Kasulik kohtumine

Tapa Liikumispuudega Inimeste Ühingul oli 14. aprillil külas Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidu juhatus. Kohal oli ka Tapa linnavalitsusest sotsiaal-osakonna juhataja Ene Augasmägi.

Külastusel rääkisid liidu tegevussuundadest ning Tapa ühingu pajas oma tegemisi ja linnavalitsuse toetusest ühingu.

Arutati niisuguseid valusaid probleeme nagu invatranspord, liikumispuudega inimeste ligipääs Tapa linna teenindusasutustele ja puudega inimeste tööhõive.

Siivi Teinfeldt, kes on elukutselt jurist ja samuti liidu juhataja liige, selgitas puudega inimeste tööseadusandlust ja andis nõu, kuhu puudega inimene peaks selle küsimusega pöörduma abi saamiseks. Enamus

puudelisid oleksid heameelega nõus ise endale elatist teenima, aga meie ühiskonnas on erivajadusega inimesel veel peaaegu võimatu tööd leida.

Need on küsimused, mis peame lahendamaks kõigepealt, et puudega inimene tunneks ennast ühiskonnas võrdväärse, mis peaks olema seadusega tagatud kõigile.

Kohaliku ühingu poolt oli huvi ürituste vastu väga suur. Seda näitas ühingu liikmete rohkearvuline osavõtt. Esitati ka omapoolseid küsimusi, millele saadi ammendavat vastust.

See kohtumine oli kasulik nii külastajatele kui ka meie ühingu liikmetele. Jääme ootama järgmist üritust.

Laine Valli

Nimekomisjon otsib nime

Haldusreformi kavandustööde käigus on oma osa nimekomisjoni ettevõtmistel. See, millise nime kavandatav omavalitsus saab, pole sugugi vähese tähtsusega, sest nimes peab sisalduma perspektiivne lähenev tulevikule, kuid sugugi ei oma vähemat tähtsust ajalooline järjepidevus.

Esmase tähtsusega on otsitava nime kooskõla Eesti Vabariigi seadustega. Kohanimeseaduse §9 sätestab, et tuleb vältida kohanimede põhjendamatut muutmist.

§12 ütleb, et kohanime valimisel tuleb eelistada nime, mis on paikkonnas tuntud ja levinud või mis on tähtis ajalooliselt.

Ühinemiskõneluste käigus lepiti kokku kõikide osapoolte huve arvestava haldusjaotusega. Haldusseaduse §2 ja 6 järgi on haldusjaotuse aluseks vald, millest võib moodustada osavald. Vald jaguneb asulateks (külad, alevid, linnad).

Kahtlemata on piirkonna tuntuim nimi Tapa, mille ajaloolisi juuri tuleb otsida 13.-14. saj Enamiki pärimusi ja legende seostatakse tööpoolsest lahingute ja langesutega.

Kokkuvõttelikult võib öelda, et varasem hüpoteetiline küla sai Tapa nime Liivi sõja käigus, kui vastastike rüüsteretkede tulemusena rootslaste ja venelaste vahel põletati maha ümbruskonna külad. Elanikkond osutas vastupanu, mille käigus hukkusid inimesed surid oma kodu kaitses. See on austust vääriv surm ja auga võib ka linn oma ajaloolist nime kanda.

19. saj lõpul toimunud tööstusliku pöörde käigus sai otsustavaks raudteede ehitusel tekkinud sõlmjaam Tapa, mis asus küll Järvemaal Ambla kihelkonnas Lehtse vallas, kuid oli oma soodsas asukoha tõttu naabrite ees eelis seisundis ja seetõttu arenes hoogsalt. Loogilise jätkuna tuli 20. saj alguses omariikluse saavutamise järel linnaõiguse saamine. Veel 1939. a haldusjaotuse näitab Lehtse valda ja selles asuvat Tapa linna.

Noorem elanikkond ja elukohta vahetanud inimesed ei pruugi teada, et ENSV ajal eksisteeris Tapa rajoon a- tel 1949-57 haldusüksusena üsna suutlikuna ja selle sunniviisilise lõhkumise kahe rajooni va-

hel oli üsna valuline. Totalitaarriigis ei huvitanud üksikisiku arvamusi juhtorganid põrmugi, haldusreformi viidi läbi suurejooneliselt, tsentraliseerimise nimel.

Nüüd on igal inimesel demokraatliku vabariigi kodanikuna õigus ja kohustus oma arvamust avaldada, teha seda oma huvide kaitseks. Nimekomisjon kutsutakse üles kõiki asjahuvilisi osalema nimekonkursil, mille käigus peaks siis selguma parim variant.

Katri Lehtsalu, nimekomisjoni liige

Nimekonkurss Tapa piirkonnas loodavale uuele omavalitsusele nime leidmiseks

Kuulutada välja avalik nimekonkurss uuele loodavale omavalitsusele (Tapa linn, Saksi vald, Lehtse vald, Kadrina valla Ridaküla).

Konkursi tingimused:

1. Nimi peab olema kooskõlas Eesti Vabariigi seadustega (Kohanimede seadus § 9).
2. Eelistatud on nimi, mis on paikkonnas tuntud ja levinud või mis on tähtis ajalooliselt või kultuurilooliselt.
3. Arvesse võetakse nimepakkumised, kuhu on lisatud nimepakkumise kontaktandmed.
4. Nimi peab sisaldama sõna "vald".
5. Kõik nimekonkursile saadetud pakkumised saata Tapa linnavalitsuse märgukirja "Nimekonkurss" all.
6. Konkurssi lõpptähtaeg on 10. september 2004. a.
7. Linnavalitsuse kogub saabunud ettepanekud loodava valla nime osas ja edastab need nimekomisjonile.
8. Nimekonkursi võitjale määrata rahaline preemia 5 000 krooni. Kui sama nime pakkus mitu inimest, loositakse preemia välja võitjanime pakkumiste hulgas. Preemia jagamisele ei lähe.

Arvi Palmsalu,
nimekomisjoni esimees

Tunnetusliku elu energiad

Neil, kes on minu eelnevad kirjutised ajalehes läbi lugenud ja sisu üle mõtisklenud ehk läbi "seedinud", on kindlasti kujunenud ka oma arvamused.

Kirjutasin, et inimene hävitab järjepidevalt iseennast. Ta on oma ürgsest kõdist eemaldanud, s.t vahetat looduse tehiskeskonna vastu. Meie intuiitvne mõtlemine on kadumas. Me ei püüagi oma eluiga pikendada, vaid lühendame seda tahtlikult – ei söö looduslikku toitu, toidu koosseis on vale. Peale toidu vajame ka eluenergiat, mida ise loome oma sise- ja välisenergia näol. Meile võib jääda side ka oma esivanemate energiaga. Kahjuks ei oska me (ümbrisevast) vastu võtta meie sobivat energiat.

Meie ei mõista veel peenmateriat nagu intuiitvne mõtlemine, vaimu energia, mis-moodi toimib teaduslik mõistus jne. Täheleb – meie ei oska või ei taha elada kooskõlas loodusseadustega.

Meie ei oska või ei taha andestada ega paluda andestust igapäevaste eksimuste eest nagu valetamine, halb mõte, solvamise, varastamine, võltimine jne. Kõik see põhjustab meis stressi ja depressiooni, mis on häigete aluseks.

Peaksime olema enda vastu karmimad kui teiste vastu. Oma halbade tegude heastamise, andeksandmisega, oma esivane-

mate eest andeks palumisega aitame ka iseennast. Palumisega võime avada kosmoseenergia kanali ja muutada suutelisiks vastu võtma meie eluks vajalikke energiad nagu looduse energia (pahlakas, pojang), kosmiline energia, maaenergia, püramiidi energia, püstkoja energia, Reikki energia, teiste inimeste head energiad.

Haigus on valesti elatud elu. Kannatuste kaudu võime jõuda oma tõeni. Meie tahame ise kõike järele proovida, siis alles usume. Meie vastutame ise oma tervise eest. Sulle on antud elu elamiseks, aga mitte hävitamiseks.

Kogu ravitsejate, imearstide ja arstide poolt antud abi on ajutine, kui me jätkame endiseid eluviise ega aita ise kaasa tervenemisele, kui iga päev eksime iseenda ja loodusseaduste vastu.

Lähtu sellest, et negatiivsed ilmingud saab võita positiivseks. Elagem heade mõtete, tegude ja soovidega kõige vastu – kaasa arvatud oma perekonna, oma naabri, oma küla, oma valla, oma riigi – terve maailma ja kogu looduse vastu.

Soovin Sulle edu!

NB! Olen nõus vastama Sinu küsimustele.

Arne Kroonmäe

Uuest tarbijakaitse- seadusest

Sel kevadel on meie seadusandluse toimunud suured muudatused. On tehtud palju seaduseparandusi, kuid on vastu võetud ka lausa uusi seadusi.

Tarbijaid ja tarbijakaitsega tegelejad puudutavad otseselt nii uus tarbijakaitse seadus kui ka kaubandustegevuse seadus, mis jõustusid alles 15. aprillil. Kaubandustegevuse seaduse jõustumisega kaotasid kehtivuse neli akti, mis reguleerisid seni kaupluste tööd, teenindust, tootlustamist ning turget ja tänavatel kauplemist. Samuti jõustus 15. aprillil majandusregistri seadus. Kuni 15. aprillil 2005 kehtivad veel seni välja antud kaupluste loendid, pärast seda kuupäeva peab kõigil ettevõtjatel olema registreering.

Uusi seadusi ja seaduseparandusi on veelgi tulekul. Näiteks pakendi seadus, mis muuhulgas hakkab reguleerima ka taara tagastamise ja kokkuostuga seonduvat.

Uute seadustega on paremini tagatud tarbija õigused, on täpsemalt sätestatud kauplaste kohustused. Rohkem on tähelepanu pööratud järelevalvele, on suurenenud kohaliku omavalitsuse kohustused.

Kui eelmises tarbijakaitse seaduses oli kirjas, et valla- ja linnavolikogud võivad moodustada tarbijakaitsega tegelevaid üksusi, siis uue seaduse § 16 sätestab, et kohaliku omavalitsuse korraldab oma haldusterritooriumil tarbija tarbijakaitsealast nõustamist. Kohaliku omavalitsus on kohustatud nõustama ja abistama tarbijat. Samuti on antud kohaliku omavalitsuse järelevalvepädevusega ametikelele järelevalve teostamise õigus.

Palju on seaduses täiesti uusi mõisteid. Üheks selliseks on tarbijakaebuste komisjon. See komisjon hakkab kohtuvaliselt lahendama tarbijate kaebusi.

On kehtestatud nõue, et kauplaja peab tegema teatavaks nii kauba müügi- kui ka ühikuhinna. See säte jõustub küll hiljem, kuid siis peaks tulema lõpp varjatud hinnatõusule. Selgituseks nii palju – tootja hoiab hinna enam-vähem samal tasemel, kuid vähendab toote kaalu. Tarbija aga loodab heauskset, et toode on harjumuspärase kaaluga. Näiteks võib tuua erineva kaaluga võipakid, saiad, leivad, mis lähevad pidevalt kergemaks jne.

Uut teavet on väga palju. Et kõigest aru saada, tuleb pidevalt õppida. 16. aprillil toimus Tartus teabepäev, kus Tarbijakaitseameti õigusnõunik Ehasoo andis selgitusi nii uue tarbijakaitse seaduse kui ka kaubandustegevuse seaduse kohta. Kuna meil on välja kujunenud väga head suhted Tarbijakaitseameti spetsialistidega, siis võime alati loota nende abile ja koostööle.

24.–25. aprillil toimus Tallinnas Soome Kuulutaja Liitto ja Eesti Tarbijakaitse Liidu ühisseminar, mis oli ühtlasi ka ETLi 10. aastapäeva seminar. Selle teemadeks olid tarbija ja kommunaalteenused, tootemärgistus, toiduainete kvaliteet ja ülepiirikaubanduse direktiiv. ETLi juhatuse esimees andis ülevalvate tarbijakaitsearengust Eestis ja meie eesmärkidest. Soome kolleegid jagasid oma kogemusi tarbija küsimuste lahendamise kohta kohaliku tasandil. Selles osas on meil teha veel väga palju. Meie inimestel puudub praktiliselt võimalus leida lahendust tekkinud probleemidele. Nad ei tea, kuhu pöörduda ja tihti neid lihtsalt jooksutatakse ühest kohast teise või siis lausa lollitatakse. Sel leparast ongi vaja, et inimesed teaksid oma õigusi ja oskaksid enda eest vajadusel ka seista.

Helle-Anne Org

Edgar Rodit[en]ko...

Algas lk 1

Tapa linna puhkpilliorkestris. Orkestriga on olnud hästi palju toreid väljasõite ning esinemisi, ka välismaal, osavõtte laulupidudest ja pillilaagrid Võsul. Sageli esinesin ka klarnetiansambli koosseisus ja solistina.

Tänu Jüri Tüüle sain osa võtta suvistest pillilaagritest. Need lõvestid alati kontsertidega, kus sai teisi kuulata ja endast näidata. Õpetajad olid tuntud klarnetistid T. Vavilov, V. Sakkos, V. Vurm jt. Põltsamaa pillilaagrit juhendas mitu aastat Norra dirigent ja muusik A. Kornelius.

Saavutusteks pean Eesti muusika- ja kunstide koolide puhkpillilaste konkursil 1999. aastal saavutatud 2. kohta ja lüteriigilisel muusika- ja kunstide koolide puhkpillilaste konkursil saadud 2. kohta 2001. aastal.

Laulmist jätkasin alates 5. klassist Virumaa poistekooris ja EMLS-i üle-eestilises poistekooris "Kalev". Alates sellest aastast, Tallinnasse õppima asudes, laulan ka kammermeeskooris "Revalia" ning rahvuskooper Estonia poistekooris. Kõikide nende kooride peadirigent on Hirvo Surva.

Nende kooride koosseisus olen saanud hästi palju reise. Olen käinud mitmel korral kontsertreisidel Soomes ja Rootsis, kahel korral Saksamaal ja Peterburis, Taanis, Hollandis, Belgias, Itaalias, Šveitsis, Poolas, Leedus, Lätis, Tšehhis, Slovakkias, Austrias, Suurbritannias. Sel aastal on ees kontsertreisid Soome ja Rootsi "Revalia" meeskoriga, Virumaa poistekooriga Pariisi, EMLS-i poistekooriga Riiga ja oktoobris on "Revaliaga" plaan sõita

Ameerikasse.

Olen nende kooride koosseisus esinenud erinevatel kontserditel, festivalidel ja konkurssidel, kus koorid on saanud auhinnalisi kohti, laulupidudel, TV-oksjonil, emadepäeva ja Tartu rahu pidulikel kontsertaktustel Estonia kontserdisaalis ja mitmeid kordi erinevate kooride koosseisus presidendi vastuvõttudel ja Eesti Vabariigi aastapäeva kontsertaktustel.

Üks esinemine, mis on hästi meelde jäänud, oli 2001. a 23. veebruaril Haljala rahvamajas, kus pidin Eesti Vabariigi 83. aastapäeva puhul Lääne-Virumaa maavanema pidulikul vastuvõtul üksi hünni laulma. Olin siis 13-aastane ja pabistasin üsna kõvasti.

Teine asi, mis ei unune mitte kunagi, on seotud 2002. aasta laulupeoga. Sellel laulupeol esinesin Tapa puhkpilliorkestriga, poistekooridega ja tantsupeol rahvatantsurühmaga. Sel aastal oli mul tulnud üle elada kaks operatsiooni (mõlemad põlved) ja jalg oli kaheksa nädalat kipsis. Esinemisi oli päris tähtsaid (ka Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel Estonia laval), siis pidin ma püksid kipsi peale sikutama ja lavale ilma karkudeta astuma. Kõik esinemised said tehtud, kusagil ma ei puudunud ja jalg paranes ka suveks ära. Samal 2002. aasta laulupeol sain ma aga ka tõeliselt suure au osaliseks: nimelt valiti mind koos vanameister Kuno Arenguga selle LAULUPEO TULE SÜÜTA-JAKS.

Märtsis oli mul erakordne võimalus osaleda Moskva Konservatooriumis maailmakuulsal klarnetiprofessoril Petrovi meistrkursustel, kellelt sain edaspi-

diseks indu juurde tänu tema positiivsele hinnangule minu suhtes.

Tegelikkus on kujunenud isegi paremaks, kui lootsin, sest saan õppida seda, mis meeldib ja tegeleda ainult sellega, kus meeldib.

2. Millega tegeled vabal ajal?

Kõige sellega, millest justustasin, tegelema vabal ajal. Sellist vaba aega, kus midagi ei tee, mul praktiliselt ei ole, ja see pole eputamiseks öeldud. Pidevalt on probleem, et harjutamiseks ei jää nii palju aega, kui tahaksin. Kui aga siiski on natuke päris vaba aega, siis kuulan muusikat.

3. Kui see saladus ei ole, siis Sinu tulevikkuunistused?

Tulevikkuunistused on seotud kindlasti muusikaga, täpsemalt näitab aeg.

4. Missugune on Sinu arvamus kodulinna?

Tapa linn on minu kodulinna oma kodu on kõigile kõige armsam. Tallinnas meil on vennaga korter, kodu on ikka siin. Oma endise erialaõpetaja Jüri Tüü juhendamisel Tapa linna puhkpilliorkestris käin meelsasti kaasa mängimas, kui ainult aeg võimaldab. Minu arvates pole Tapa noortel tegutsemisvõimalustest puudust, kes ainult tahab, see leiab enda jaoks siin igat liiki tegevust.

5. Mida soovite tulevastele potentsiaalsete aastategijatele?

Tulevastele aastategijatele soovitan tegevusmõistust. Kui tegeled igasuguste asjadega, siis leiad sealt ka kindlasti selle, millega tõsiselt tegelema jääda. Kui millegi ei tegele, pole ka millegi hulgast valida. Mul oli hea meel, et mind valiti edukaimaks nooreks aastategijaks, kuigi selle tiitli oleks võinud saada ka Maarja või veel mõni teinegi noor. 16-aastaselt usume kõik, et TEOD on meil veel ees ja ei need kindlasti ka tulevad.

Edgarit küsitles
Heiki Vuntus

TEATED - KUULUTUSED - TEATED - KUULUTUSED

Ostan vana mööblit.

Samas ei ütleks ära ka mõnest seinapildist ja üksikust toidunõust, ka vanast piltpostkaardist.
Tel 516 2905

OÜ müüb küttepuid

koju toomisega.
Müüa lõhutuid ja pikki (3m) leppapuid.
Tel 524 1249

Katame lamekatuseid

kvaliteetse materjaliga.
Tel 515 7397

Müüa küttepuid, täpsed kogused, mõistlik hind, lõhutud ja sobivas mõõdus.
Hinnad kokkuleppel.
Tel 5660 7450

Ära anda suur õuekoer.
Helistada 32 70760 või 5028847

Müüa lõhutud küttepuid
200 kr/m³ koos transpordiga.
Tel 5665 2463

BAAR OBOLON

Matuselaud (65 kr/in), **peolaud** (110 kr/in), ilma ruumirendita.

Lõunasöögid, supid alates 10 kr ja **praed** alates 20 kr.
Avatud 11.30–23.00 (tööpäevadel), 11.30–3.00 (R,L).
Tel 327 7487, 5565 1990

EAKAD SÜNNIPÄEVALPSED

Aleksandra Skobeleva	23.05.1912	92
Leida-Miralda Silla	10.05.1913	91
Marianne Arol	15.05.1913	91
Rosalie Veebel	03.05.1915	89
Leida Saar	16.05.1915	89
Hilja Rosin	26.05.1916	88
Johannes Lippus	31.05.1916	88
Amanda Pärn	15.05.1919	85
Silvia Kirsch	28.05.1919	85
Lehte Kurim	28.05.1919	85
Tamara Fedorchenko	12.05.1924	80
Tamara Andreeva	22.05.1924	80
Elena Menson	26.05.1924	80
Aleksandra Viktorova	08.05.1929	75
Aleksandra Sokolovskaya	02.05.1934	70
Harri Lanno	11.05.1934	70
Nikolay Rodin	15.05.1934	70
Evgeniya Tarasova	15.05.1934	70
Anette Oras	17.05.1934	70
Nina Malovskaya	20.05.1934	70
Eleonora Primli	24.05.1934	70
Valentina Nikandrova	25.05.1934	70
Gerta Tiidumaa	25.05.1934	70

UUED LINNAKODANIKUD

Ariana Mitrovskaja 7.04.2004
Laura Jürjo 14.04.2004
Mehis Moorits 21.04.2004
Alina Avramchuk 21.04.2004

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

Nikolay Chebotarev 18.05.1931 - 17.04.2004
Tatjana Kruglova 03.10.1939 - 26.04.2004
Aleksandr Primli 18.06.1954 - 27.04.2004

Tapa linna ajaleht Sõnumed Roheline tn 19, Arenduskoda
Lehe tellimine ja üldinfo - tel/faks 322 0026.

Ajalehte saab lugeda - www.tapa.ee/arenduskoda/ajaleht,
e-post: arenduskoda@tapa.ee, heiki@tapa.ee
Toimetaja Heiki Vuntus - tel 322 0026, mobiil 5648 5208
Küljendaja Liina Kald - tel 322 0023, mobiil 528 7998
Trükitud trükkikojas Agur - Pikk 16, Rakvere, tel 322 3999
Trükiarv 600. Leht ilmub kaks korda kuus.
Kuulutuste vastuvõtt Roheline tn 19, E - R kella 9 - 16.
Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada.

Hoidmaks ära arusaamatusi, peab lehematerjal olema toimetuses hiljemalt lehe ilmumise nädala teisipäeval kell 10.